

Justitiedepartementet
Att.: Charlotta Wickman
103 33 STOCKHOLM

REMISSVAR *Rätten till mitt språk* SOU 2005:40
Svarande:Svenska Torndalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset, STR-T

Det i särklass mest omvälvande i delbetänkandet är *Utvidgningen av förvaltningsområdet för finskans del* och där kan vi bara instämma med utredaren i att sagda förvaltningsområde utvidgas i enlighet med hans förslag.

I övrigt vill vi framföra följande vad gäller tornedalingar och meänkieli:

3 Sveriges åtaganden rörande nationella minoriteter

Det är av yttersta vikt att statliga och kommunala myndigheter, och därmed beslut på samhällets alla nivåer, blir föremål för en implementering av Europarådets minoritetskonventioner för att den av den svenska staten beslutade minoritetspolitiken ska kunna förverkligas. Åtgärder som underlättar för den enskilde att använda sitt minoritetsspråk måste prioriteras av de olika myndigheterna. Exempel på sådana åtgärder är att myndigheterna upprättar minoritetspolitiska handlingsplaner för sitt verksamhetsområde och i detta arbete är det viktigt att de nationella minoriteterna deltar.

4 Implementering av Sveriges åtaganden rörande nationella minoriteter

4.5.1 Hyltenstams och Milanis rapport

Även om fördelningen av minoritetsmedlen till de enskilda kommunerna inom förvaltningsområdet även i framtiden baseras på samma grunder som hittills (antalet användare) måste en kvalitativ mätning av åtgärderna göras. Därtill anser vi, helt i enlighet med rubricerade forskare, att en öronmärkning av delar av medlen behöva göras. Detta framförallt i fråga om lärarutbildning och framtagande av läromedel på meänkieli (naturligtvis även övriga nationella minoritetsspråk, men vi begränsar oss till vår egen situation i detta svar).

4.7.2 Åtgärder som vidtagits resp 4.7.4 Stöd till kommunerna och 4.7.6 Förbättringar

Det är helt klart, vilket även utredaren konstaterar, att Pajala kommun kommit långt i sina åtaganden. Det kan dock inte vara en kommunal angelägenhet att producera läromedel i meänkieli, men skulle inte Pajala kommun tagit detta initiativ, skulle inget bli gjort.... Så långt är det en behjärtansvärd åtgärd, men ansvaret för att läromedel produceras ska inte ligga på en enskild kommun. För

den åtgärden kunde med fördel medel öronmärkas på förvaltningsområdesnivå, dvs på länsnivå i Norrbotten. Det framtagna läromedlen ska ju kunna tjäna alla kommuner inom förvaltningsområdet.

Ett statligt finansierat språkvårdande organ för meänkieli är av yttersta vikt för att standardiseringsprocessen ska kunna fortsätta och för att målet -ett skriftspråk för alla domäner- ska kunna förverkligas.

Även gällande kompetensutveckling av lärarkåren har Pajala vidtagit kommunala åtgärder. Likt läromedelsproduktionen, måste en sådan åtgärd ligga på en annan nivå, eller minst länsnivå, gärna nationell, samt måste universiteten fortsätta att bygga upp sin meänkieli-kompetens och det lektorat i meänkieli, vilket Pajala kommun föreslår placeras just i Pajala, måste förverkligas och placeras i Pajala, Tornedalen.

Det är, helt i linje med utredaren, en stor brist att nuvarande lagstiftning inte berör grundskolan, och därför krävs en ändring av lagen så att åtgärder för minoritetsspråken också gäller grundskolan. Vi vill framhålla att situationen för meänkieli (de flesta användare tillhör den äldre generationen) gör att det inte är tillnärmelsevis tillräckligt att lagstiftningen inom utbildning endast tar sikte på förskolan.

4.8 Yttrande från Språknämnden

Att språkvården rörande meänkieli placeras i ett nationellt organ med direkt statlig finansiering (enligt *Mål i mun*-betänkandet) är helt avgörande för såväl revitaliseringen som statusen för meänkieli. I dagarna har regeringen lämnat en proposition med det innehållet. Öronmärkning av delar av organets medel för meänkieli ser vi som ett minimikrav, för att utvecklingsarbetet för språket ska kunna följas och för att det språkvårdande organets åtgärder för meänkieli inte ska kunna åsidosättas eller utebli.

I övrigt kan vi bara instämma i utredarens förslag, inklusive kostnader och finansiering.

Med hälsning

SVENSKA TORNEDALINGARS RIKSFÖRBUND-
TORNIONLAAKSOLAISET

e u

Kerstin Johansson
vice ordförande